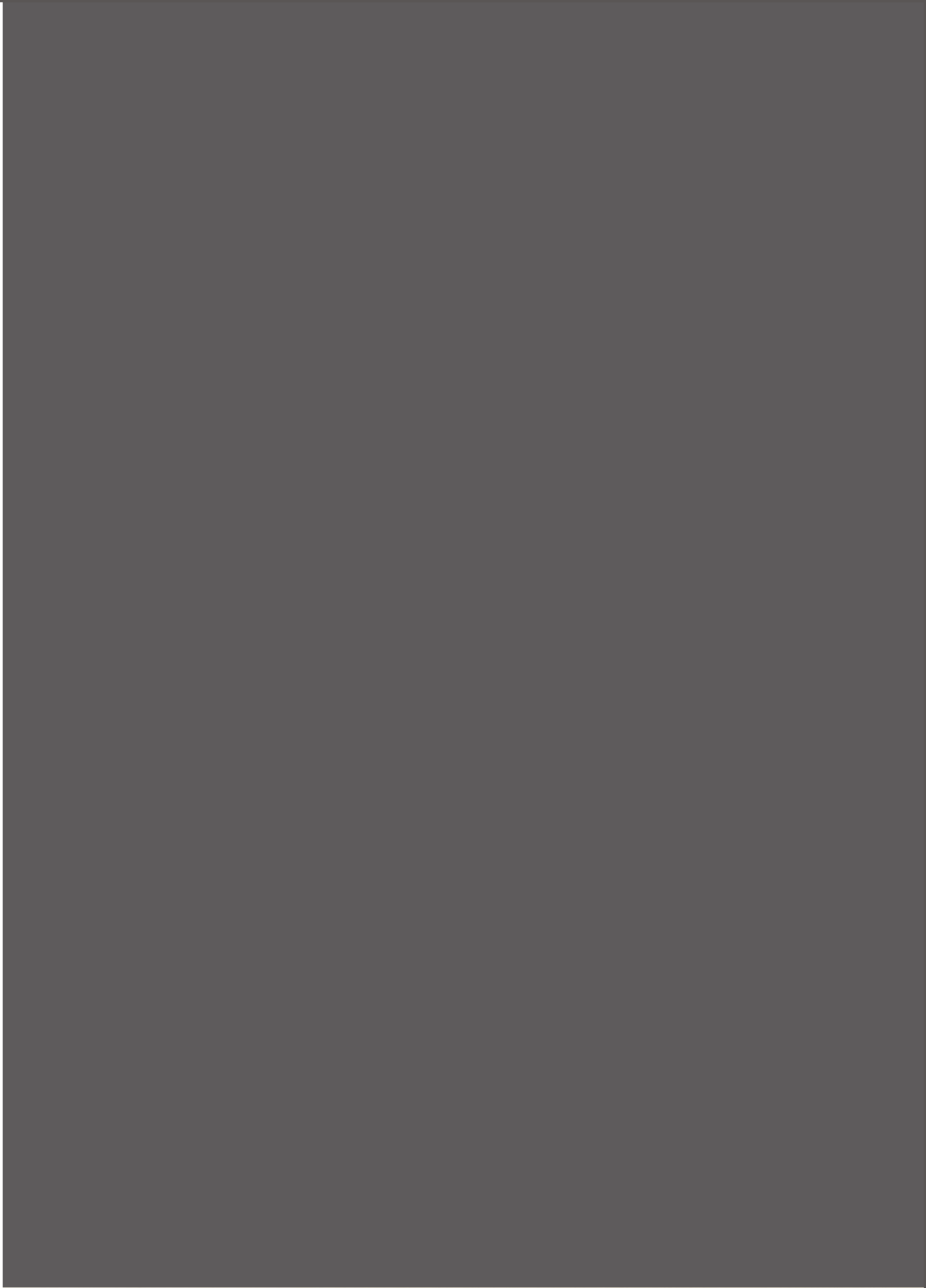
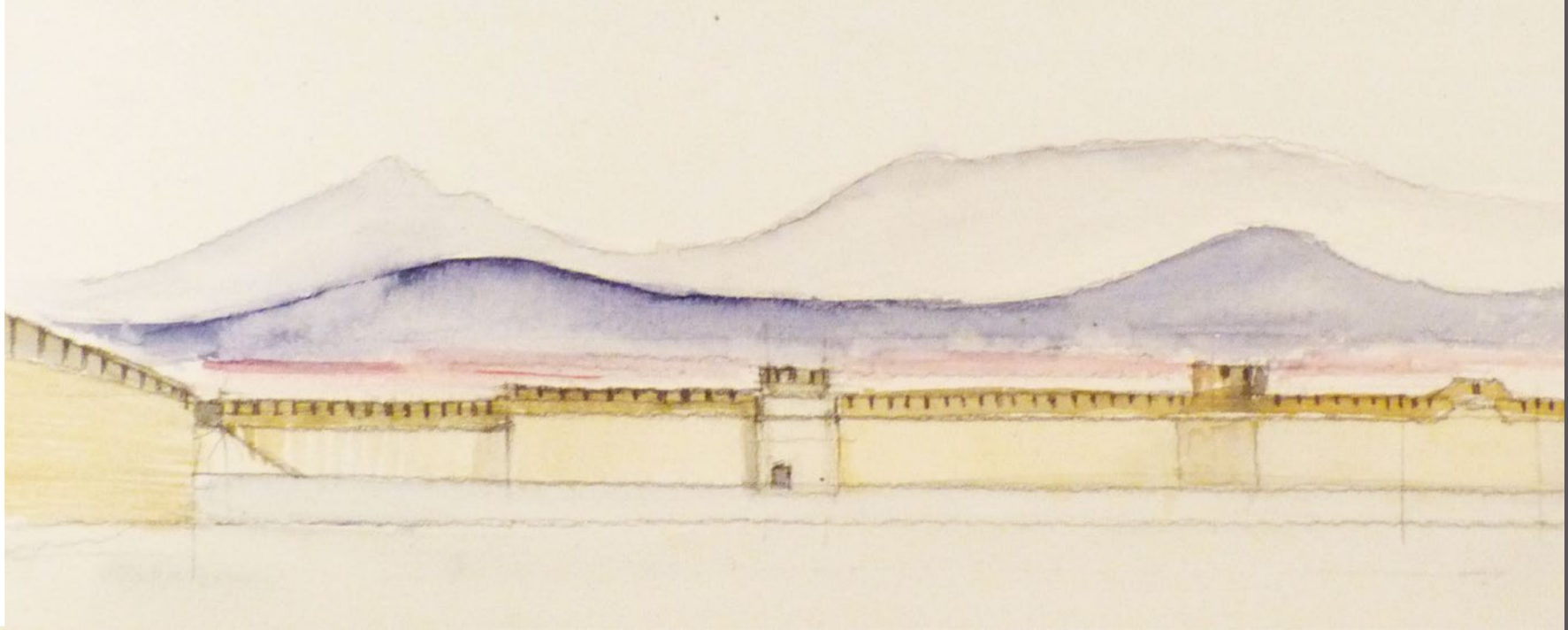

ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΤΕΙΧΩΝ_ Διερεύνηση δυνατοτήτων ανασύνθεσης του υφιστάμενου

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Ε.Μ.Π. Σπουδάστρια: Ζώβα Ελένη, Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Μάντζου Λένα, Σύμβουλος: Καραδήμας Κ.
Ακαδ. έτος: 2013-2014

A. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

_ Η σχέση της γεωμορφολογίας με την ανάπτυξη της πόλης και την οχύρωση

_ Η πόλη και το κάστρο σήμερα. Πώς αξιοποιείται ο χώρος;

_ Διερεύνηση δυνατοτήτων νέας συμβατής χρήσης, Τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής, ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

B. ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΤΕΧΩΝ

_ Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης, παρατηρήσεις.

_ Τοπόσημο, όριο, περιοχή, πορεία, κόμβος. Διερεύνηση.

_ Πρόταση _ Τοπογραφικό σχέδιο

_ Σύγκριση

Γ. ΤΟ ΞΕΝΙΑ ΩΣ ΚΟΜΒΟΣ ΠΟΡΕΙΩΝ

_ Υφιστάμενη κατάσταση, παρατηρήσεις.

_ Κύρια σημεία επεμβάσεων.

_ Συνολική πρόταση

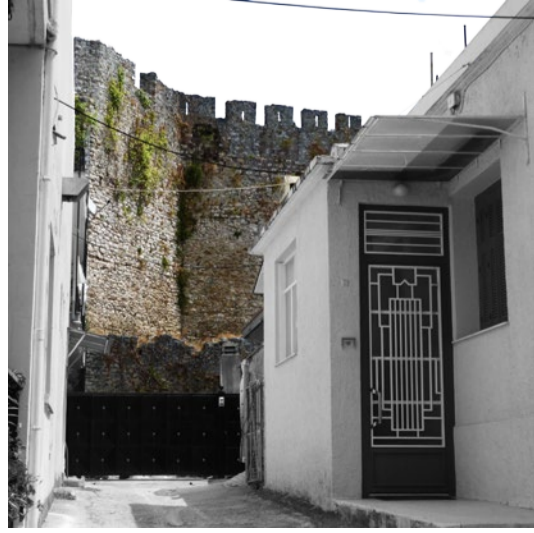
_ Σύγκριση

Το θέμα τοποθετείται στην περιοχή της Άρτας , μια πόλη στη βορειοδυτική Ελλάδα. Καθώς ο ποταμός Άραχθος κατεβαίνει από την Βόρεια Πίνδο προς τον Αμβρακικό κόλπο, σε μια καμπή που σχηματίζει είχε βρει χώρο οχύρωσης η πόλη της αρχαίας Αμβρακίας, αξιοποιώντας από τη μια το ποτάμι και από την άλλη πλευρά τον ορεινό όγκο του λόφου της Περάνθης σαν φυσικά οχυρά. Παρά τη φυσική οχύρωση της η πόλη είχε τείχος που την περιέβαλε (5ος, 4ος αι. π. Χ). Από αυτό σήμερα σώζονται μόνο κάποια ερείπια. Πάνω σε αυτά είχε χτιστεί την περίοδο του Δεσποτάτου της Ηπείρου(13ος αι. μ. Χ), ο επόμενος σημαντικός ιστορικός σταθμός για την πόλη , το Βυζαντινό κάστρο, που είναι αυτό που βλέπουμε και σήμερα. Συνεχίζοντας επιγραμματικά την ιστορική εξέλιξη του χώρου, επί οθωμανικής αυτοκρατορίας το κάστρο παραμελείται και χρησιμοποιείται για φυλακές. Κάποιες οθωμανικές προσθήκες παρόλα αυτά στα τείχη είναι εμφανείς. Το κάστρο συνέχισε να χρησιμοποιείται σαν φυλακή και στη σύγχρονη ιστορία με αποτέλεσμα να συσχετιστεί με αρνητικές συνθήκες και η πόλη να στρέψει την πλάτη της σε αυτό. Ο χαρακτήρας του κάστρου αλλάζει σημαντικά όταν μέσα σε αυτό κατασκευάζεται το 1959, το Ξενία. Τότε ο χώρος μετατρέπεται σε χώρο αναψυχής και αγκαλιάζεται από τους κατοίκους. Η εικόνα της πόλης και η σχέση του κάστρου με το ποτάμι δεν ήταν η σημερινή. Το 1992 παίρνεται απόφαση να κλείσει το κάστρο και το Ξενία ,και ο χώρος εγκαταλείπεται. Η κοίτη του ποταμού ήταν διευρυμένη και έφτανε μέχρι τα τείχη. Αυτό φαίνεται χαρακτηριστικά σε γκραβούρες αλλά και σε μια αεροφωτογραφία του 1961. Υστερα όμως από την κατασκευή του υδροηλεκτρικού φράγματος Πουρναρίου το 1981 η εικόνα της περιοχής άλλαξε, με την κοίτη να περιορίζεται σημαντικά λόγω του εγκιβωτισμού. Καθοριστικό στοιχείο για τη σχέση της πόλης με τον ποταμό ήταν και η χάραξη της περιφερειακής οδού, παράλληλα ως προς το ποτάμι από τη μεριά του κάστρου, λειτουργώντας ως όριο για την πόλη και αποκόπτοντας την από το ποτάμι. Οπότε το κάστρο σήμερα είναι ορατό καθώς κάποιος διέρχεται από την περιφερειακή οδό.

ΦΥΓΕΣ ΔΡΟΜΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΤΕΙΧΗ

ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Ο ΧΩΡΟΣ ΞΑΝΑΖΩΝΤΑΝΕΥΕΙ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Όταν κάποιος κινείται μέσα στην πόλη από τους δρόμους, Πριοβόλου, Φιλελλήνων, Μακρυγιάννη, Κωστή Παλαμά Αμβρακίας βλέπει σαν φυγή ένα μικρό μέρος από τα τείχη. Δεν είναι τυχαίο που τόσοι δρόμοι καταλήγουν στο κάστρο. Η πόλη κρατά ακόμα τη χάραξη των δρόμων από τη βυζαντινή πόλη, οπότε και απαιτούνταν δρόμοι που να καταλήγουν στην πύλη του κάστρου ώστε ο πληθυσμός να προσφεύγει μέσα στα τείχη σε περίπτωση πολιορκίας. Σύμφωνα με τους αρχαιολόγους η πόλη δεν ήταν περιτειχισμένη αλλά χρησιμοποιούσε το κάστρο σε περιπτώσεις πολιορκίας. Ενώ, αν κάποιος κινηθεί περιμετρικά στα τείχη, μπορεί να καταλάβει εύκολα την άγνοια που υπάρχει στην σύγχρονη πόλη σχετικά με το μνημείο και την αξία του. Παράγκες που χρησιμοποιούν τα τείχη σαν τέταρτο τοίχο, κήποι, αλλά και πόρτες που οδηγούν σε παρκινγκ μπροστά στο τείχος συνθέτουν μια εικόνα πλήρους αδιαφορίας. Η μόνη περίοδος που το κάστρο ξαναζωντανεύει είναι κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού που κάποιες πολιτιστικές εκδηλώσεις γίνονται σε ένα υπαίθριο θέατρο που έχει στηθεί στην ακρόπολη του κάστρου. η κίνηση αυτή λαμβάνει χώρα τα τελευταία 10 χρόνια.

Καθώς η αξία του μνημείου είναι πολύ μεγάλη, αντίστοιχη της εγκατάλειψης, θεωρείται απαραίτητη η απόδοση του χώρου και πάλι στην πόλη. Αναζητήθηκε λοιπόν ένα ρεαλιστικό σενάριο που θα μπορούσε να εξασφαλίσει τη λειτουργία του και την ανάδειξη του. Έγινε μια σύντομη έρευνα σχετικά με την προσέγγιση που υπάρχει σε άλλους αντίστοιχους χώρους στην χώρα αλλά και διεθνώς και φάνηκε ότι ευρεία γκάμα χρήσεων μπορεί να φιλοξενηθεί μέσα στα τείχη, από αθλητικά κέντρα, βιβλιοθήκες εκπαιδευτικά ιδρύματα, μουσεία μέχρι πιο ήπιες και συμβατικές εγκαταστάσεις για ήπια πολιτιστική αξιοποίηση. Έχοντας υπόψη την ζωντανή σχέση του τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής μουσικής του ΤΕΙ της Άρτας έγινε διερευνητική επικοινωνία για να εξεταστεί το ενδεχόμενο εγκατάστασης της σχολής στο χώρο του Ξενία. Οι υπεύθυνοι του τμήματος ανέφεραν πως έχουν και οι ίδιοι καταθέσει αντίστοιχη πρόταση στο Δήμο η οποία απορρίφθηκε.

Σχετικά με τη χρήση του χώρου υπήρξε φυσικά το ερώτημα αν θα ήταν καλό το Ξενία να λειτουργήσει ξανά σαν ξενοδοχείο. Η πρόθεση όμως ο χώρος να αποδοθεί στην πόλη, να είναι ένας χώρος ενεργός όλο το χρόνο όπου οι χρήστες να δένονται οργανικά με αυτόν καθιστούσε τη λειτουργία του ξενοδοχείου όχι ιδανική, καθώς είναι και εποχιακή και αρκετά παθητική. Επιπλέον από το 1959, η περιοχή αναπτύχθηκε αρκετά. Ενώ το 1959 δεν υπήρχε κανένα ξενοδοχείο, σήμερα υπάρχει ένα ανεπτυγμένο δίκτυο σε όλη την περιοχή το οποίο μάλιστα δεν σημειώνει πληρότητα. η μετατροπή σε εκπαιδευτική χρήση εξασφαλίζει ζωή όλο το χρόνο και μεγαλύτερο δέσιμο

των χρηστών με το κάστρο. Επίσης το γεγονός ότι η Ανωτατή εκπαίδευση είναι ανοιχτή προς όλους δεν δημιουργούσε περιορισμό στην πρόσβαση στο χώρο από αοποιονδήποτε.

1

2

3

4

6

5

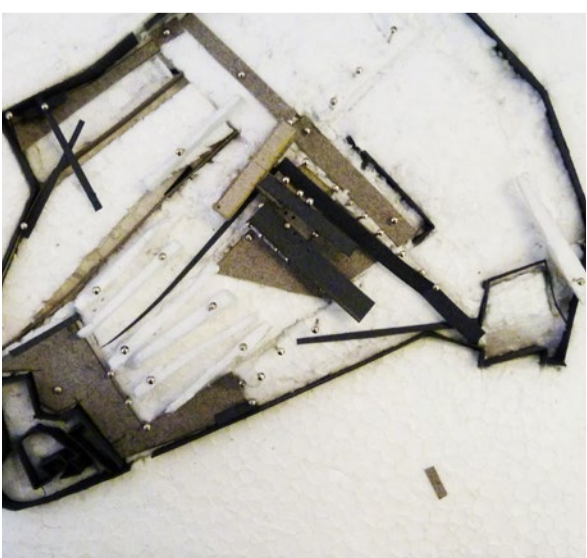
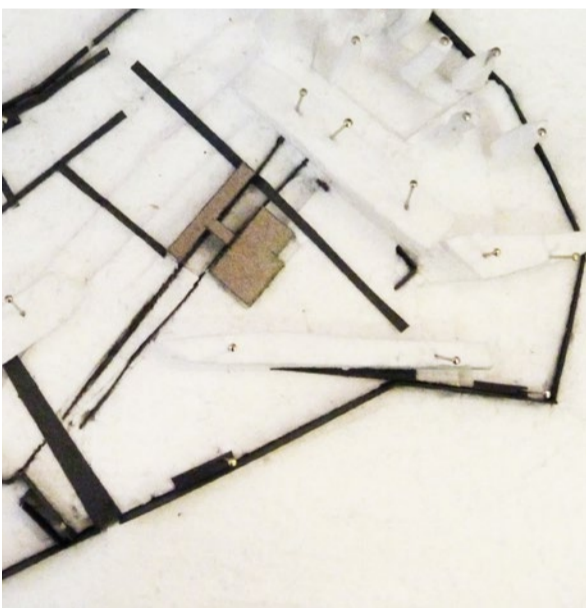
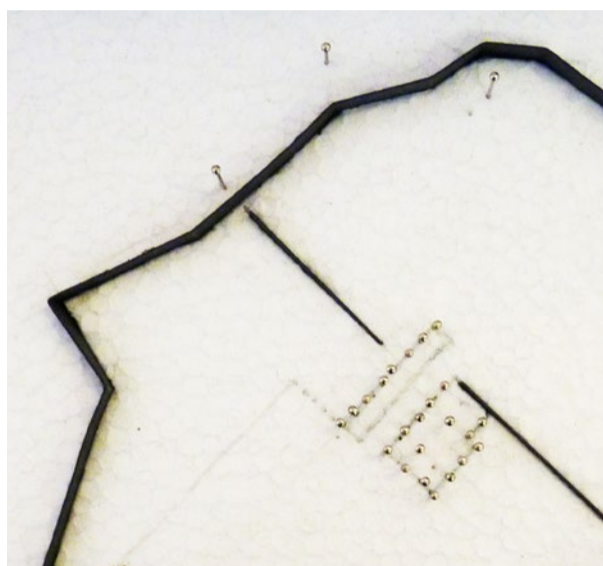
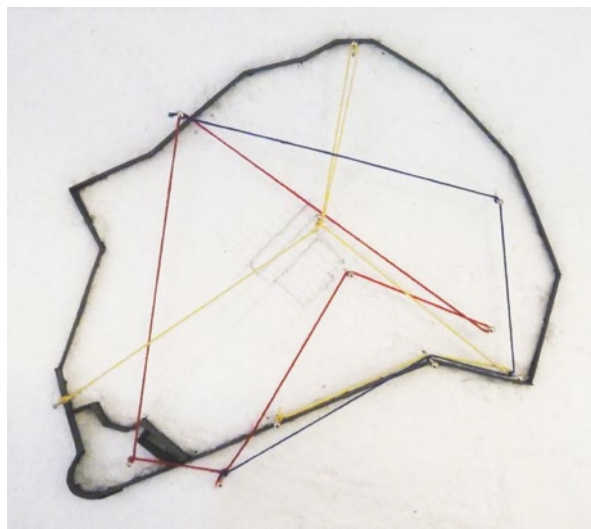
Μπαίνοντας στο χώρο τα στοιχεία ήταν ελάχιστα, καθώς δεν υπάρχει τεκμηρίωση από την αρχαιολογία, παρά μόνο μια κάτοψη- χωρίς υψομετρικές ενδείξεις.-. Ήταν απαραίτητο να γίνουν μετρήσεις προκειμένου να προκύψει ένα μοντέλο στο οποίο θα γινόταν η μελέτη.

Οι περιοχές που σήμερα είναι λειτουργικές είναι η είσοδος και το υπαίθριο θέατρο στο εσωτερικό της ακρόπολης και αυτό που επισκέπτεται η συντριπτική πλειοψηφία όσων μπαίνουν στο χώρο. Δευτερευόντως και πολλοί λιγότεροι κινούνται προς το ερειπωμένο Ξενία. Αλλά και ο ίδιος ο σχεδιασμός φαίνεται να ενισχύει την απευθείας σύνδεση περιμέτρου με κέντρο, με ένα δρόμο ασφάλτου που οδηγεί από την πύλη του κάστρου στην είσοδο του Ξενία. Η φύτευση ενισχύει την αυστηρή αυτή σύνδεση, αφού χαμηλή και συνεχόμενη φύτευση, με ελάχιστα ανοίγματα πλαισιώνει το δρόμο. Μόνο ένα μικρό άνοιγμα στα φυτά οδηγεί στην περιοχή 7 όπου κάποιος βρίσκει μια από τις 3 μεγάλες αναβάσεις στον περιδρόμο. Ο περιδρόμος- περιμετρική πορεία πάνω στα τείχη- δίνει δυνατότητα για πανοραμική θέα της πόλης και του κάμπου. Ο υφιστάμενος δρόμος οδηγεί στην είσοδο του Ξενία και ανάμεσα στις 2 πτέρυγες. Ο δρόμος αυτός που όταν λειτουργούσε το Ξενία φαίνεται να εξυπηρετούσε τους βοηθητικούς χώρους του ισογείου και την *pilotis*, έχει αναλογίες διαστάσεις αλλά και μια φυγή, θέα που καδράρεται από τους παρακείμενους και τον υπερκείμενο όγκο, που στην πράξη τον καθιστούν κύρια πορεία για τον πεζό. Στην κατάληξη αυτού του δρόμου συναντά κάποιος μια περιορισμένη περιοχή με ψηλή φύτευση (περιοχή 5) Τα τείχη στο βάθος χαμηλώνουν οπότε στην περιοχή αυτή η θέα είναι ελεύθερη.

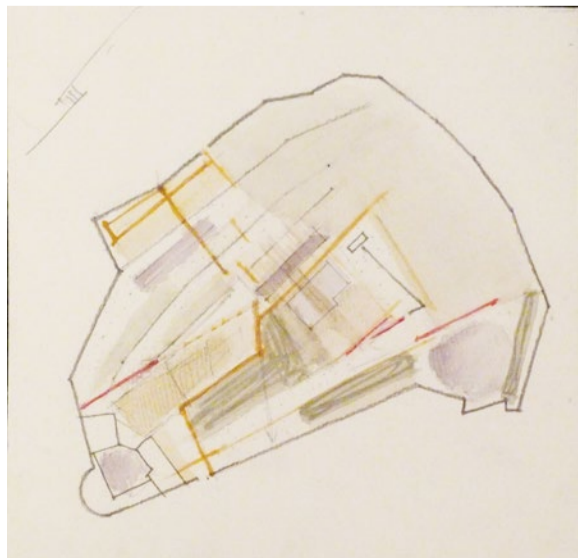
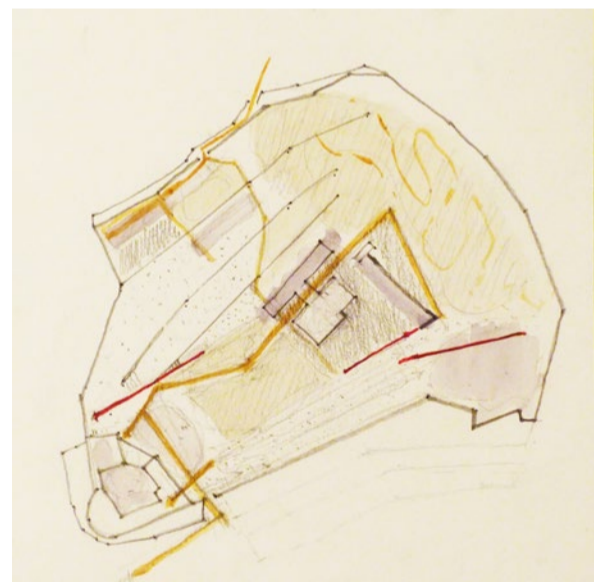
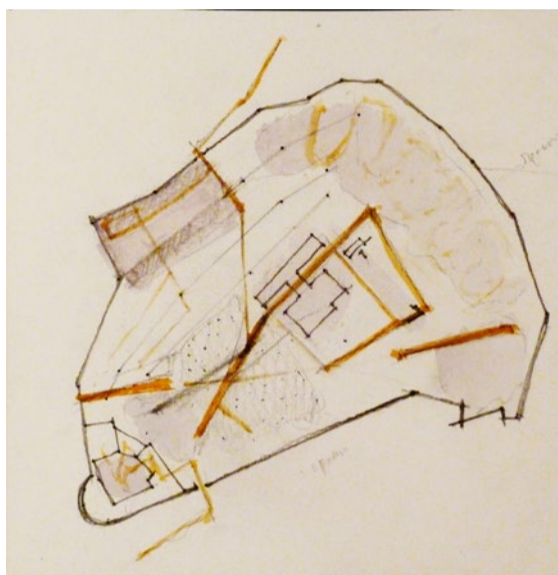
Κινούμενη περιμετρικά στα τείχη εντοπίστηκαν διάφορες άλλες περιοχές ενδιαφέροντος. Στην περιοχή 5 το τείχος κάνει μια πτύχωση και δημιουργούνται πολλαπλά επίπεδα σε βάθος και ύψος. Καταγράφεται η περιοχή αυτή σαν περιοχή με σκηνογραφικό ενδιαφέρον. Στην περιοχή 6 εντοπίζεται η βόρεια πύλη του κάστρου, από την οποία γινότανε η τροφοδοσία. Στην υφιστάμενη κατάσταση παραμένει θαμμένη κατά το ήμισυ.

Συνθετικά, η υφιστάμενη κατάσταση παρουσιάζει μια πολύ ισχυρή πόλωση περιμέτρου κέντρου με τον ενδιάμεσο χώρο ανενεργό.

ΠΡΩΤΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ_ΜΑΚΕΤΕΣ 1_2000

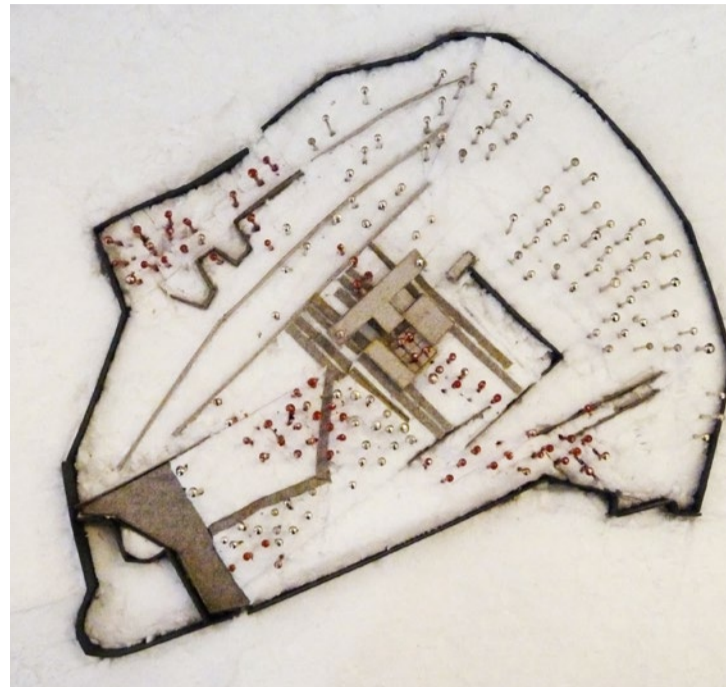
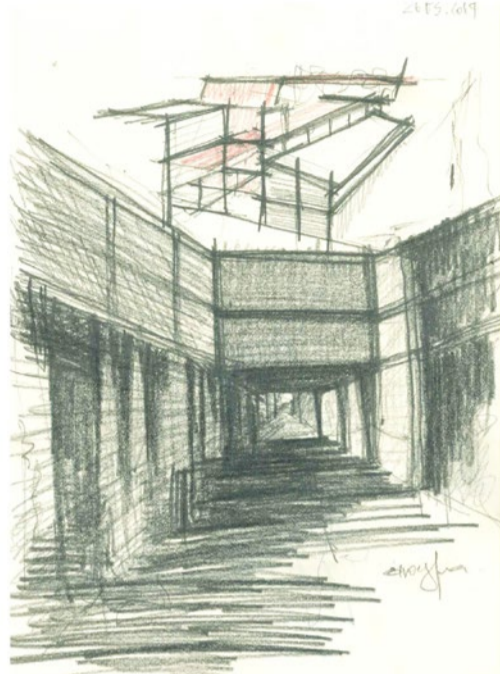
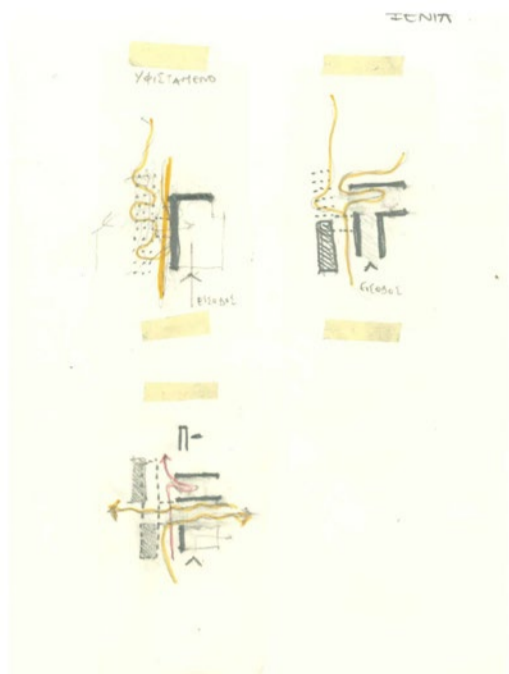
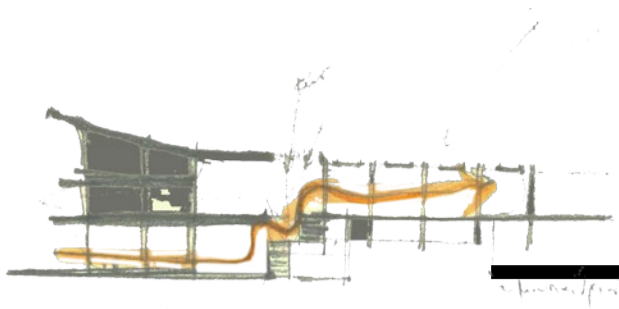

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΚΙΝΗΣΕΩΝ 1_2000

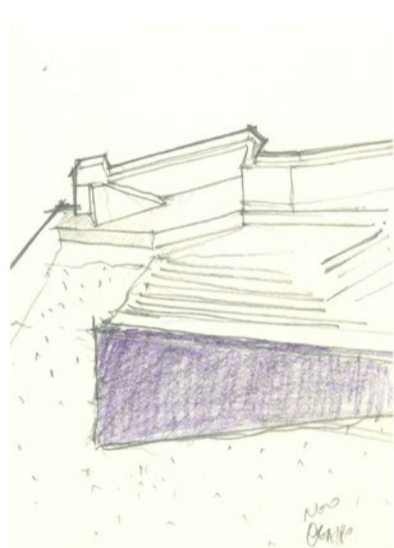
Η σχεδιαστική αναζήτηση είχε σαν στόχο την ανάδειξη όλων αυτών των αξιολογών περιοχών και της πορείας του περιδρόμου.

Προτείνεται, ο σχεδιασμός της εισόδου ως χώρου υποδοχής και διανομής κινήσεων. Η αφαίρεση του υπαίθριου θεάτρου από την ακρόπολη και η ανάδειξη των χώρων στο εσωτερικό αυτής, η μεταφορά του υπαίθριου θεάτρου στην περιοχή 5, η διάνοιξη της βόρειας πύλης, ώστε να εξασφαλιστεί διαμπερότητα. Η ανάδειξη των αναβάσεων στον περιδρόμο

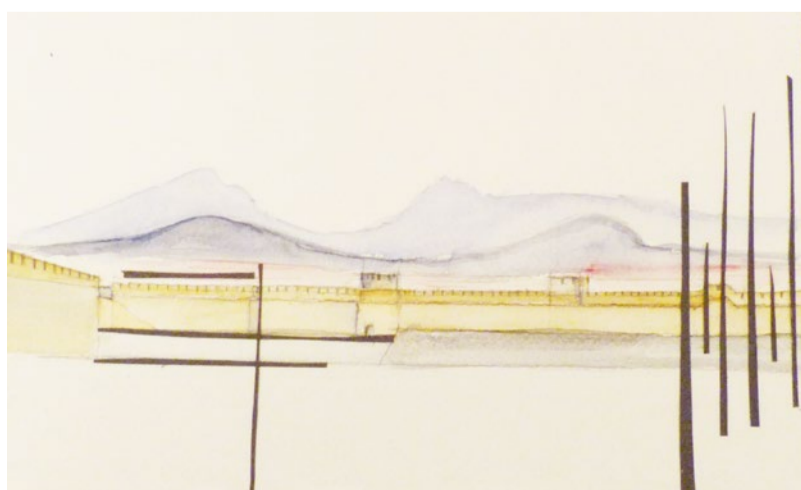
Στόχος ήταν ο επισκέπτης να ανακαλύπτει σταδιακά το χώρο και όλα όσα αυτός παρέχει. Έγινε μια προσπάθεια να συγκροτηθεί ένα δίκτυο από πορείες, περιοχές, πλατώματα και κόμβους. Η δημιουργία και εγκάρσιων κινήσεων ως προς την κεντρική πορεία ήταν ζητούμενο. Στόχος ήταν οι πορείες αυτές να μην κινούνται γύρω από το κτίριο αλλά να συνδέονται οργανικά με αυτό. κινούμενος κάποιος στον κεντρικό δρόμο, στην στάθμη ισογείου, αριστερά είναι η pilotis, ένας απολύτως ανοιχτός χώρος και δεξιά κλειστοί βοηθητικοί χώροι. Οπότε δεν επιτρέπεται μια εγκάρσια κίνηση. Για το λόγο αυτό προτείνεται η διάνοιξη μιας εγκάρσιας κατακόρυφης υπαίθριας κίνησης στο κεντρικό κομμάτι του Ξενία, εκεί που σήμερα βρίσκεται το κλιμακοστάσιο, διάροφος διάδρομος σύνδεσης των δύο πτερύγων και ο κεντρικός κοινόχρηστος χώρος. Έτσι προκύπτει και μια εγκάρσια υπαίθρια κίνηση, αποκαθιστώντας τη συνέχεια στον υπαίθριο χώρο μέσω του Ξενία. Η εγκάρσια αυτή πορεία συνδέει τις 2 νέες περιοχές που έχουν οριστεί κοντά στη Βόρεια πύλη και την περιοχή 5.

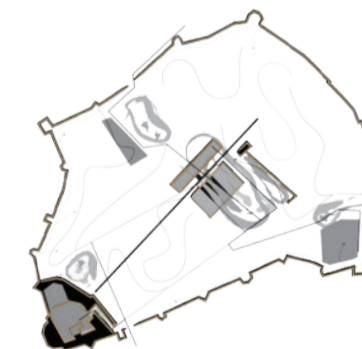
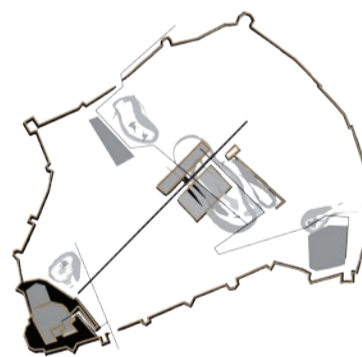
ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΣΤΟ ΔΟΜΗΜΕΝΟ_ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΗΣΕΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΜΠΕΡΟΥΣ ΚΙΝΗΣΗΣ

ΕΙΣΟΔΟΣ 1
ΕΙΣΟΔΟΣ 2 - ΣΥΣΤΗΜΕΙ
Εν τω τόπῳ
Η πρόσδεση-οπίσθεν εἰς κῆρον ἀν
ἐναι οὐκ ἐπι
ἐπιπεί μια εὐθεία πορεία τῆς
καταλήγει εἰς τὸ περὶ τῆς
ἀπὸ τοῦ μὲν πρῶτον + ΚΑΘΑΡΕΙ
τῆς τῆς ἀπορροῆς ἀποφύγει τὸν κῆρον
μὲ τὸ τῆς
ΣΥΣΤΗΜΕΙ ΤῶΝ ΕΠΙΣΤΕΤΙΤΑ ΣΤῶΝ
ΤῶΝ + ΤῶΝ Αἰσθητῶν ΝΑ ΕΠΙΛΕΞΕΙ ΤῶΝ

1. ΕΙΣΟΔΟΣ_2. ΝΕΟ ΘΕΑΤΡΟ_3. ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΑΣΟΥΣ_4. ΒΟΡΕΙΑ ΠΥΛΗ

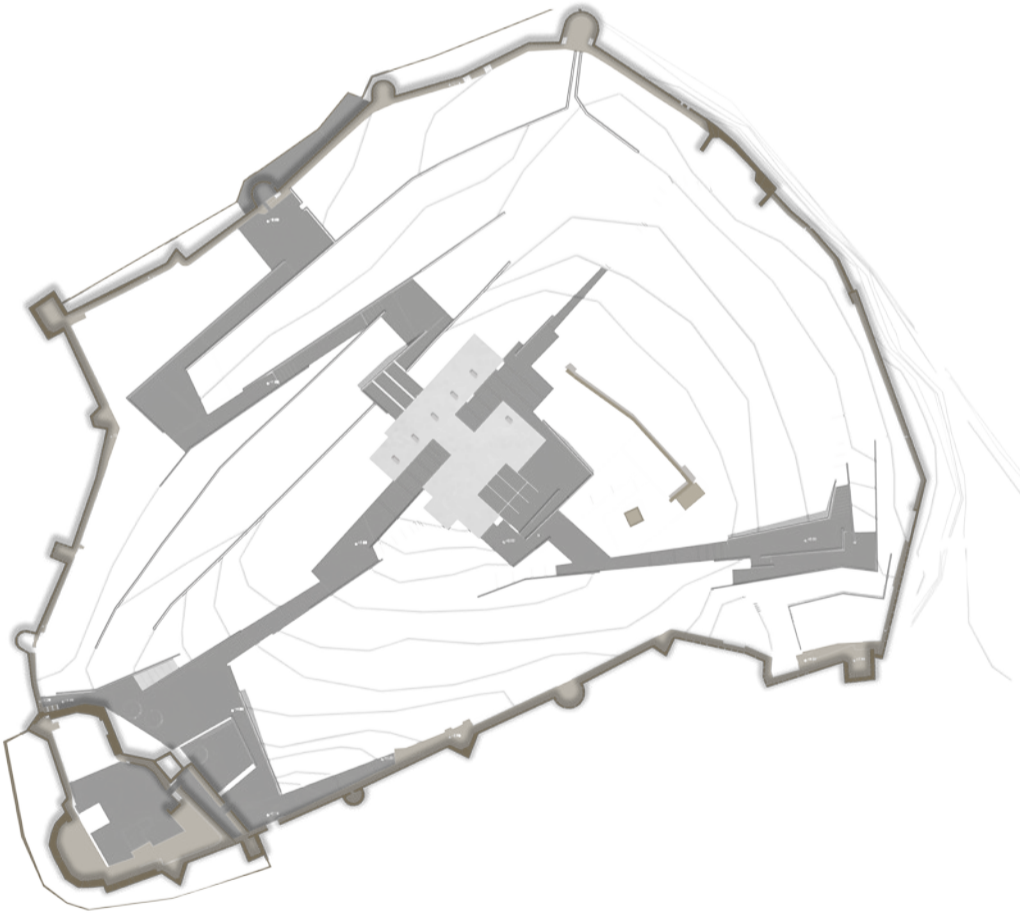
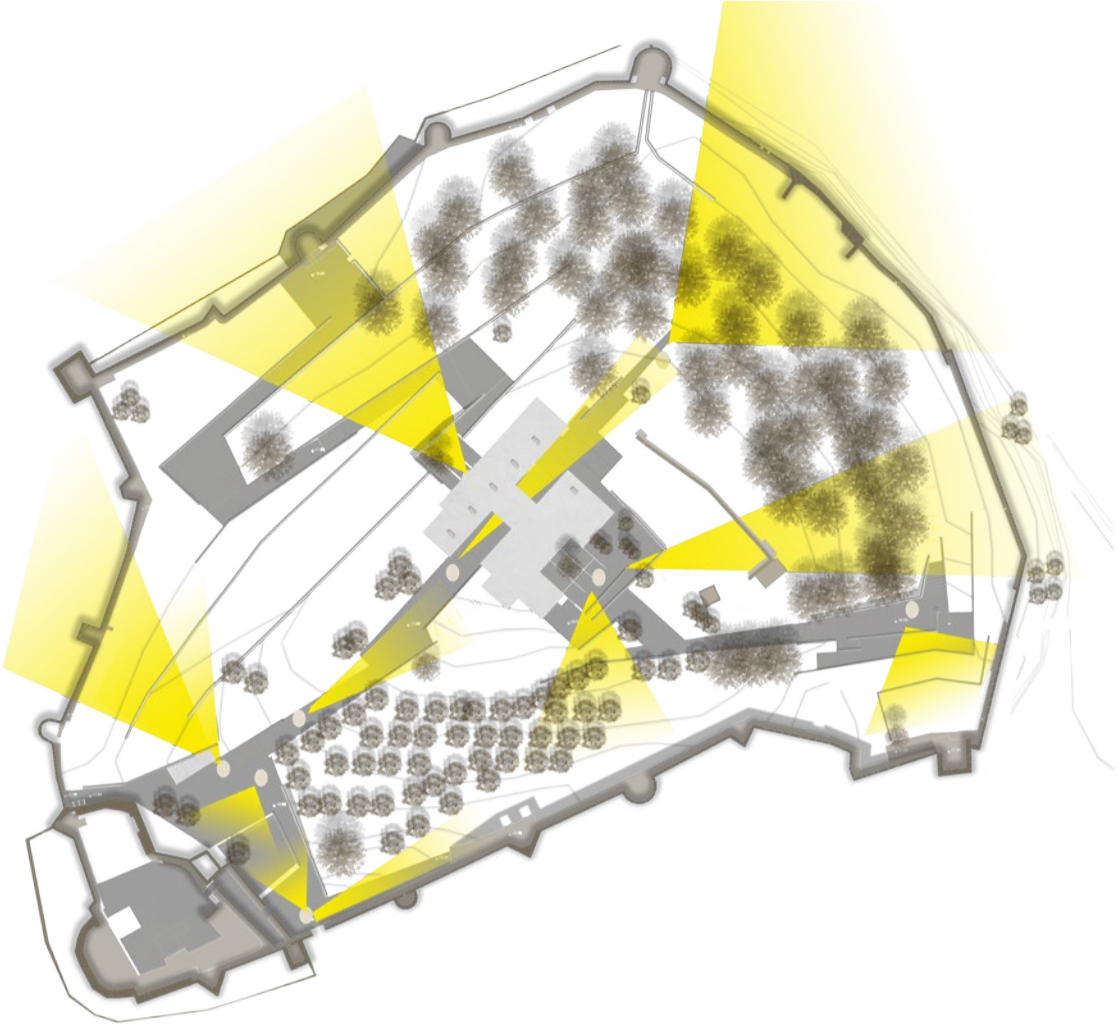

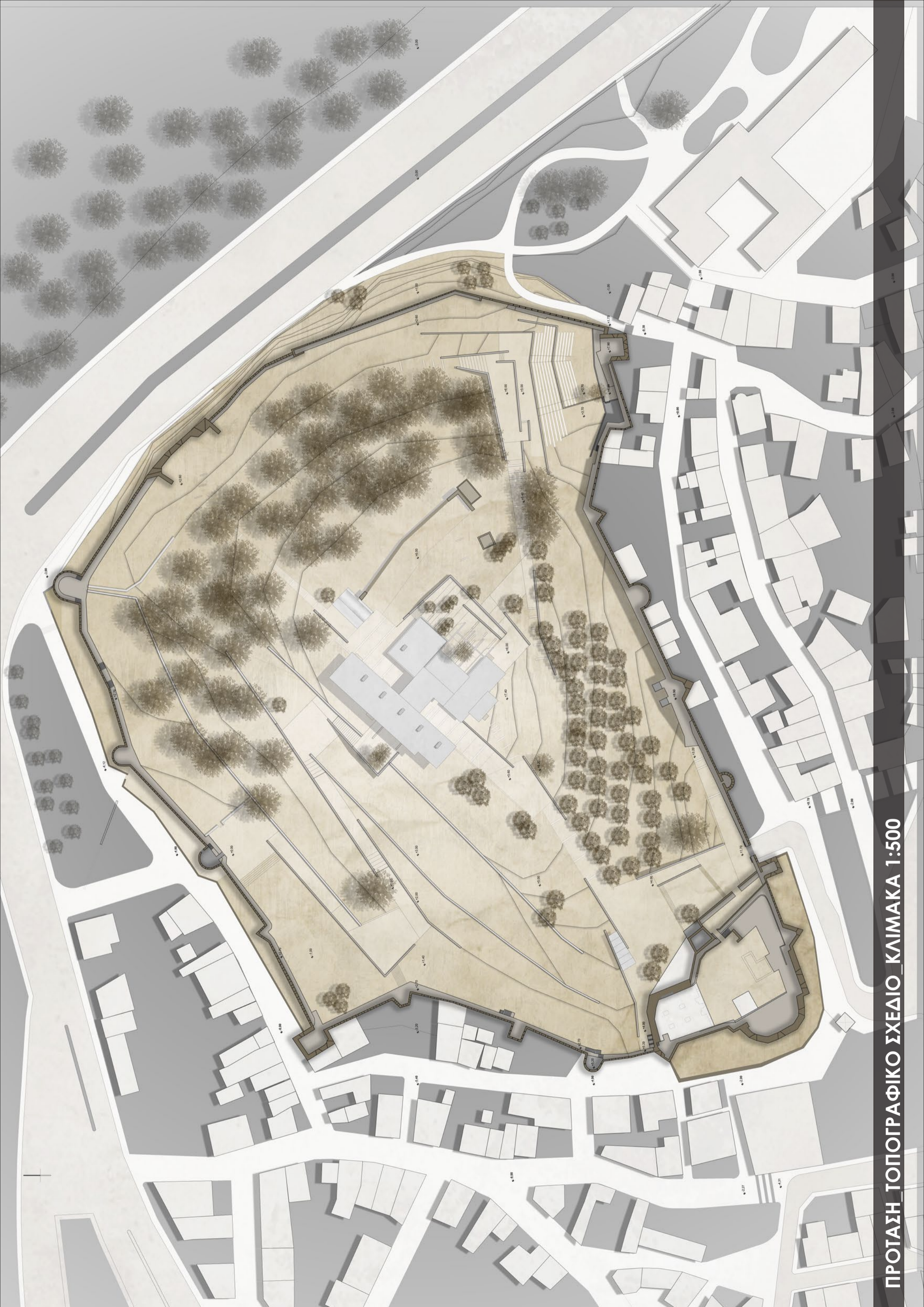
ΤΕΛΙΚΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ-ΠΛΑΤΩΜΑΤΩΝ-ΠΟΡΕΙΩΝ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΠΟΡΕΙΩΝ

ΟΙ ΘΕΣΕΣ ΟΠΩΣ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΣΤΑΔΙΑΚΑ

Η έκταση , το σχήμα και η τομή των περιοχών προκύπτει απο την πτύχωση του τείχους , το ανάγλυφο του εδάφους στη συγκεκριμένη περιοχή και τη φύτευση.

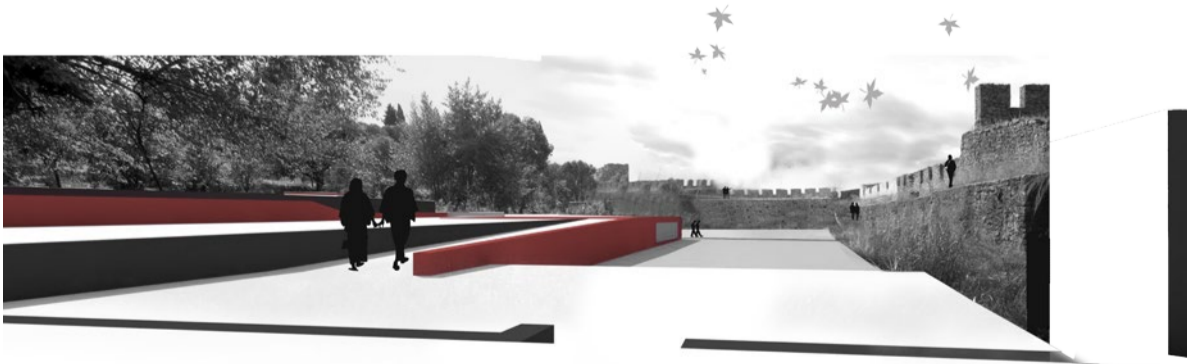
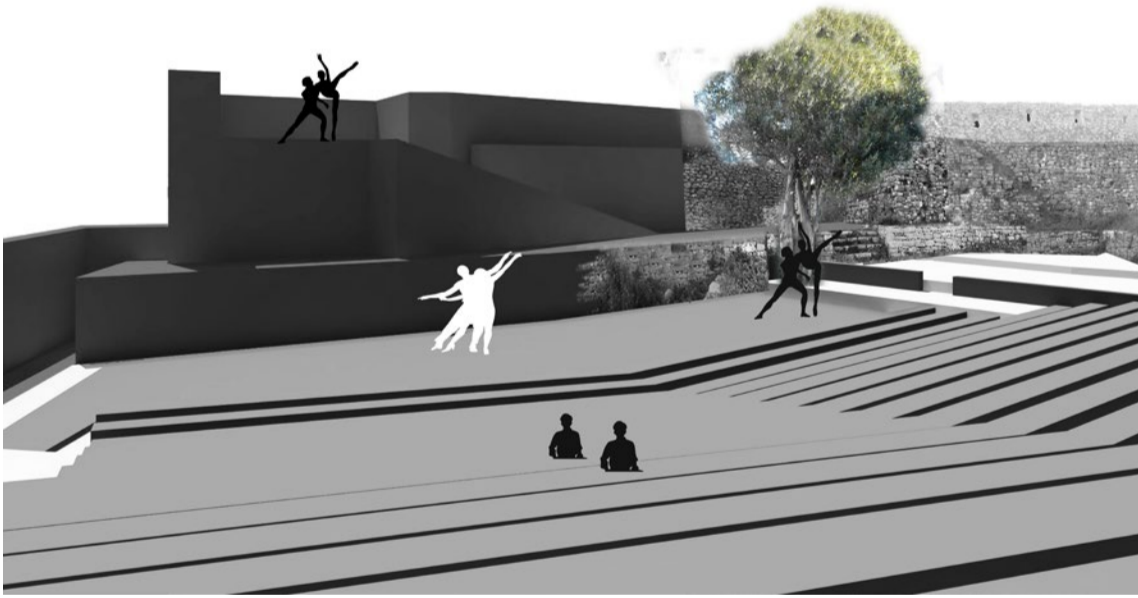

ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΛΙΜΑΚΑ 1:500

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

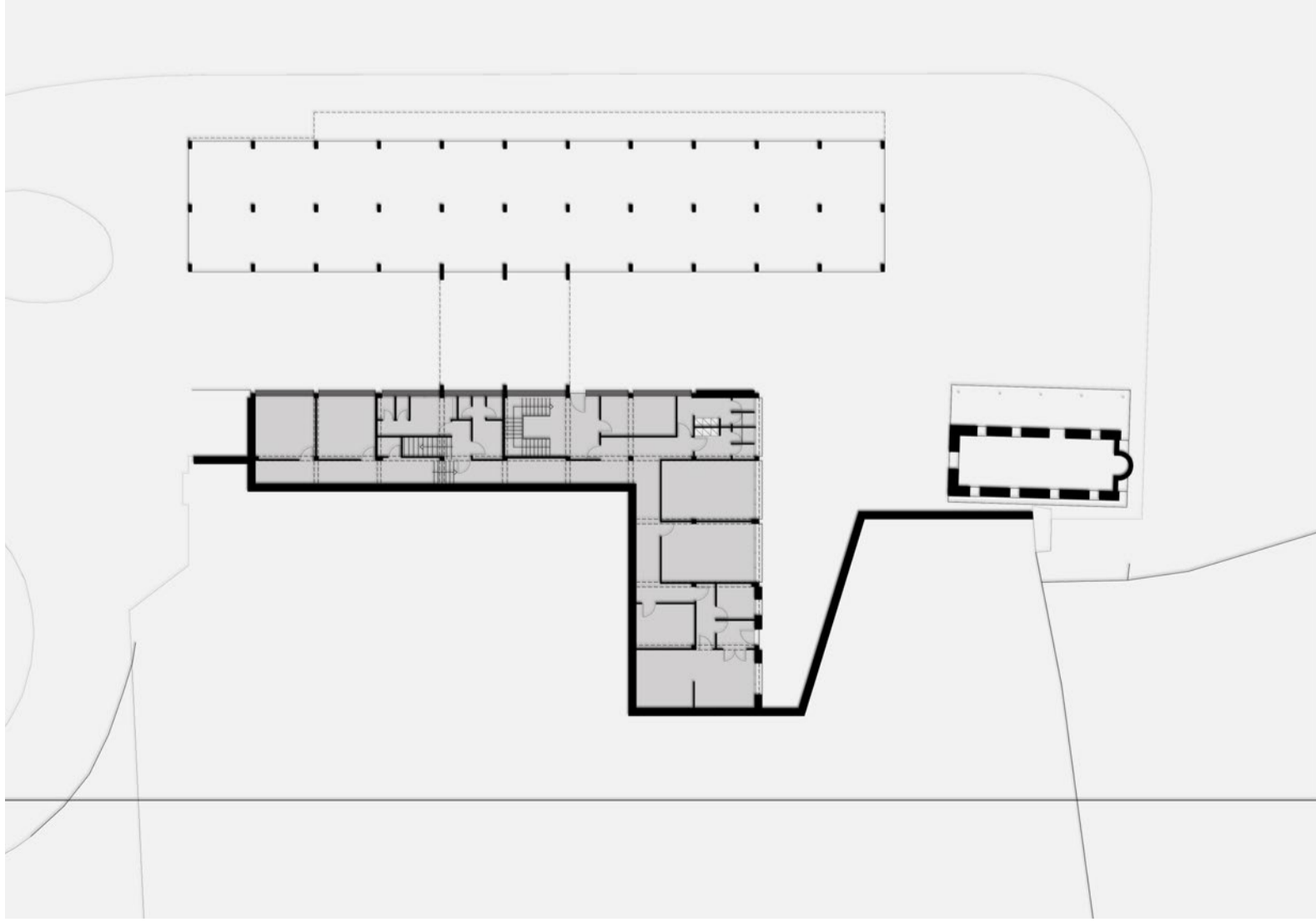
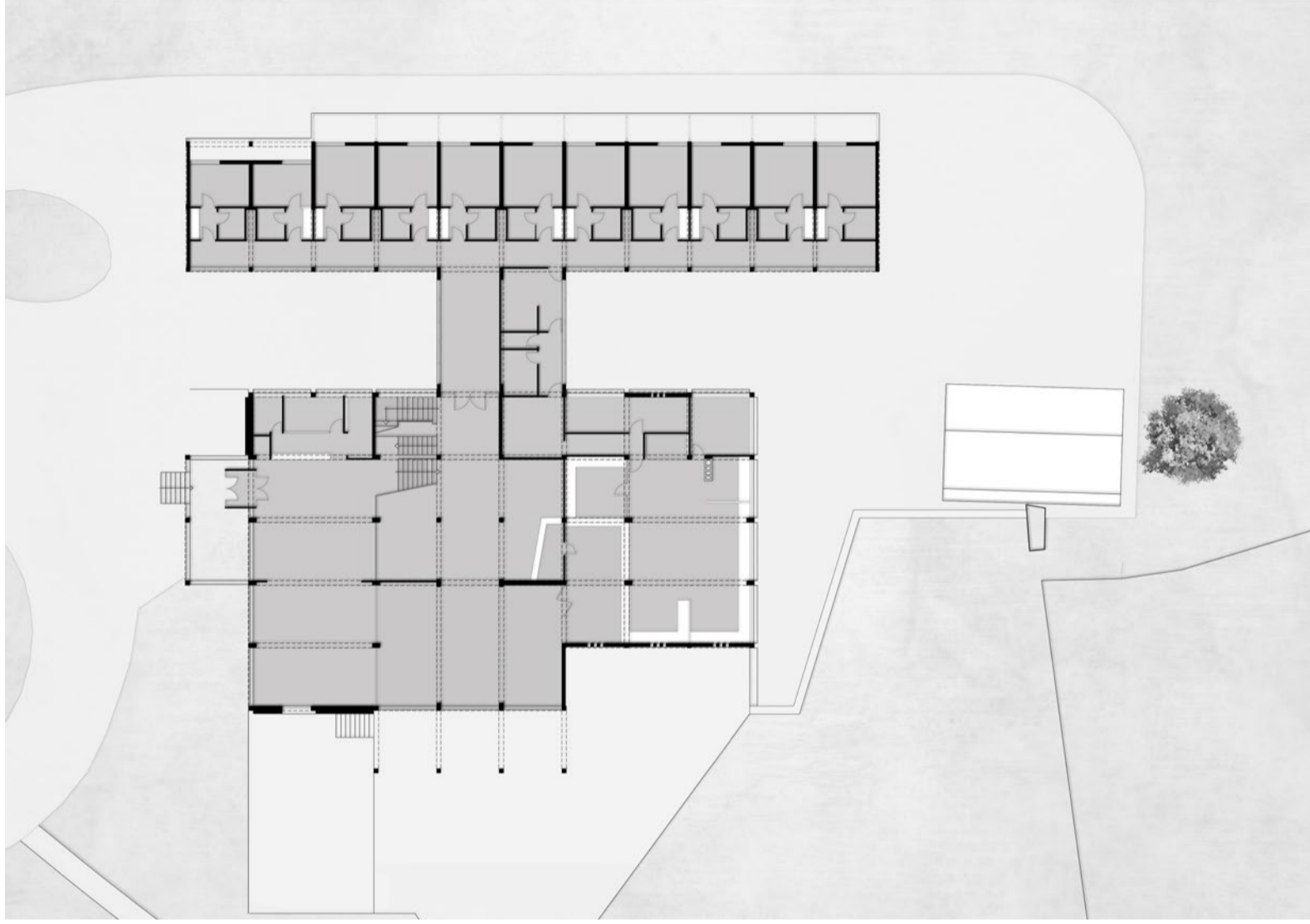

ΠΡΟΤΑΣΗ

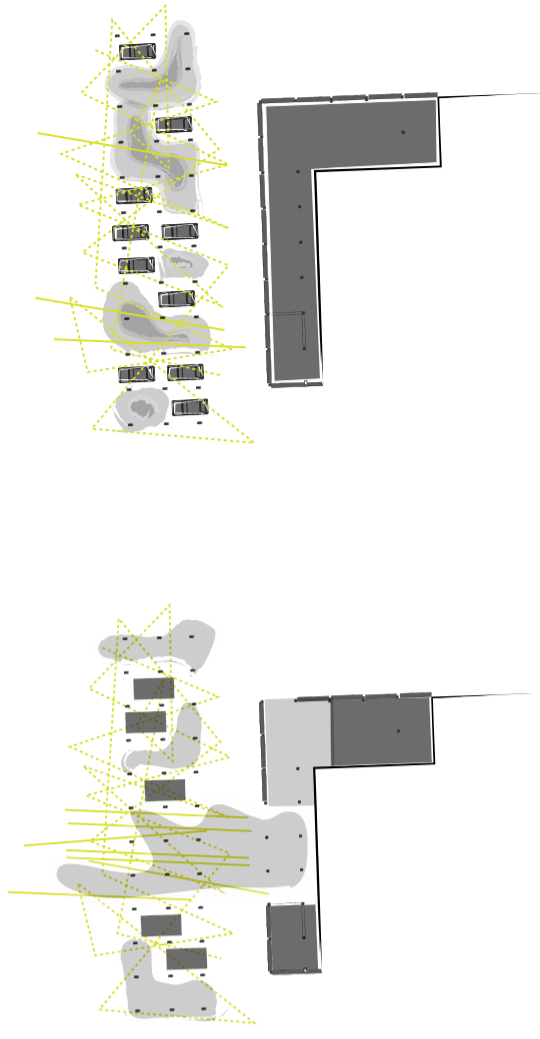
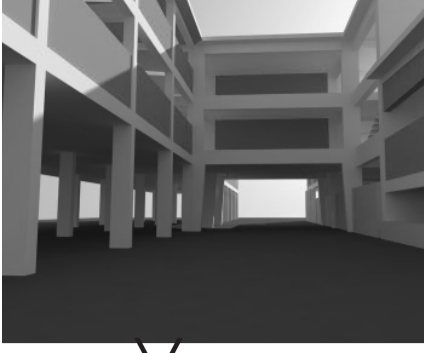
ΣΥΓΚΡΙΣΗ

Γ. ΤΟ ΞΕΝΙΑ ΩΣ ΚΟΜΒΟΣ ΚΙΝΗΣΕΩΝ

Οι στόχοι του σχεδιασμού είναι η εξυπηρέτηση της εγκάρσιας κατακόρυφης κίνησης, η σηματοδότηση της νέας εισόδου η λειτουργία του αιθρίου ως καρδιά για τους χώρους και η επανοργάνωση των κινήσεων βάση της νέας λειτουργίας.

ΕΠΙΛΥΣΗ ΚΟΜΒΟΥ

ΠΙΛΟΤΙΣ_ ΠΩΣ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ;

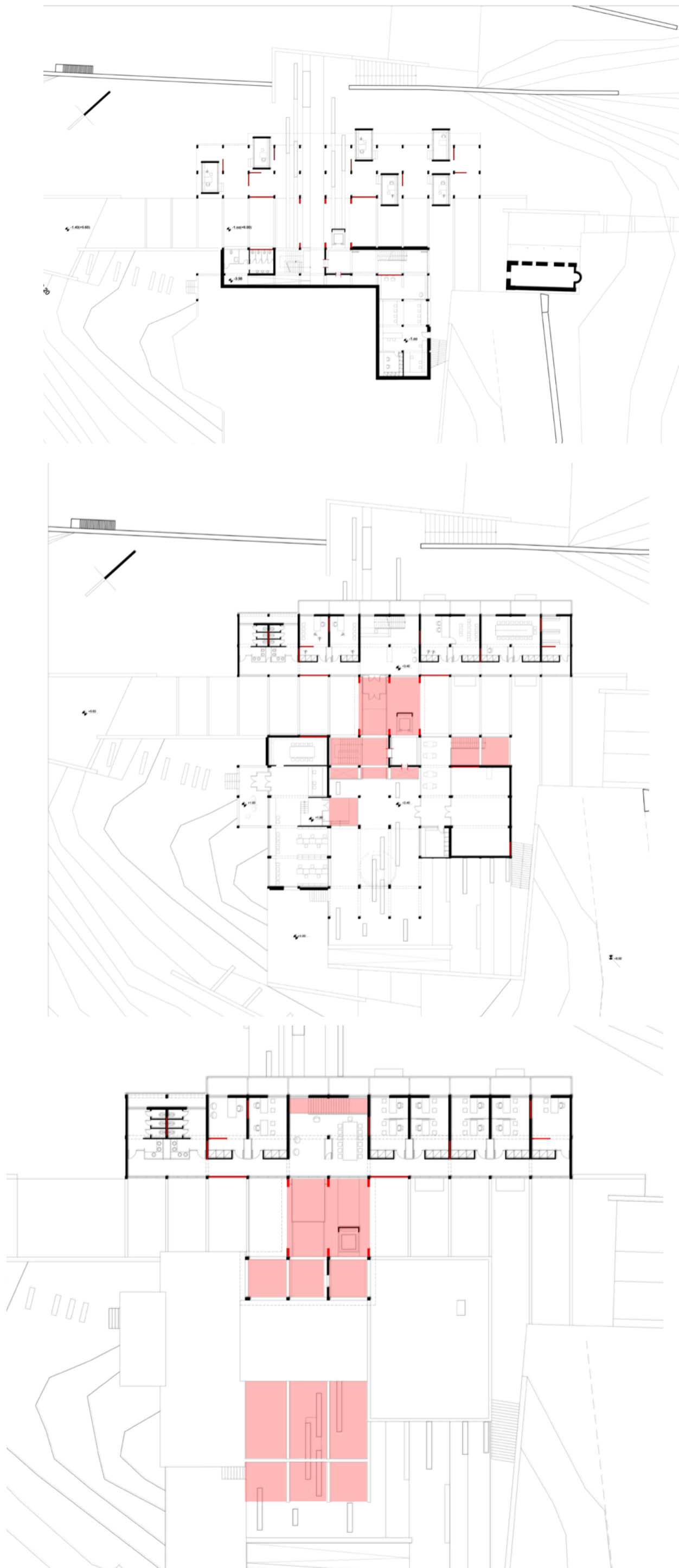
ΑΝΤΙΣΕΙΣΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ_ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ Φ.Ο

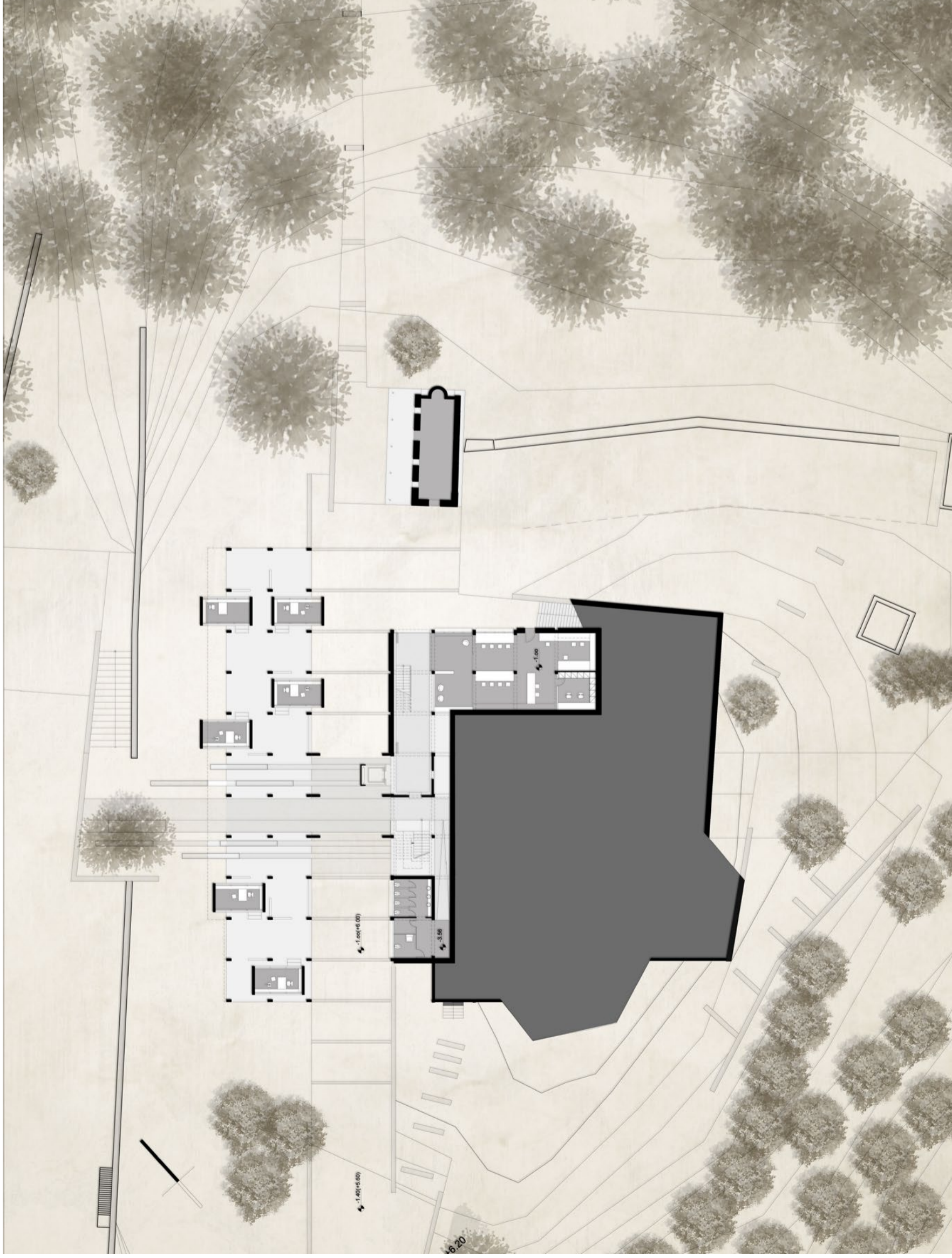
-ενίσχυση με μεταλλικά στοιχεία
ακαμψίας

-αφαίρεση 2 πλακών με τα δοκάρια
στο κεντρικό κομμάτι και ενίσχυση
των διατομών των υποστυλωμάτων
για αντιμετώπιση λυγισμού

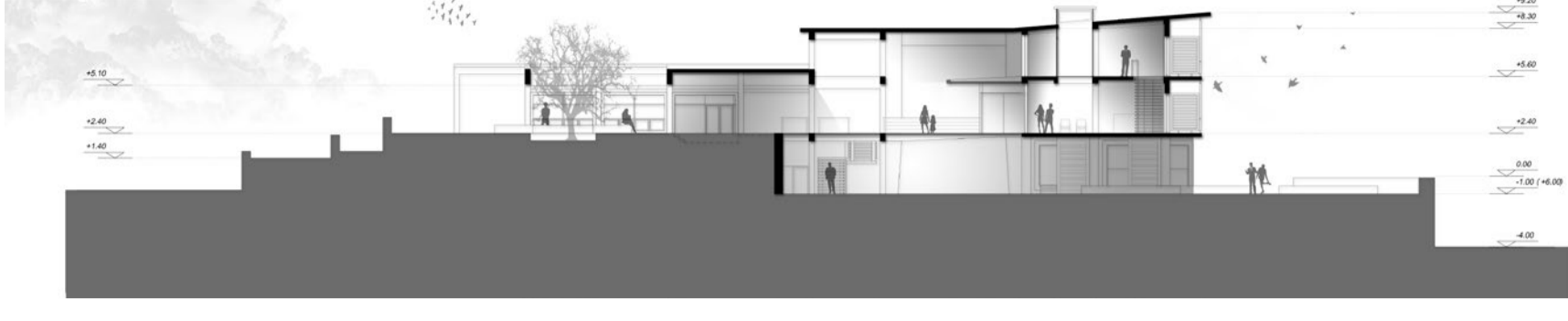
-περιορισμένη αφαίρεση πλακών
για διαμόρφωση της εισόδου στη
βιβλιοθήκη και κατακόρυφη κίνηση
στην περιοχή των εργαστηρίων

ΑΝΤΙΣΕΙΣΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ_ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ Φ.Ο

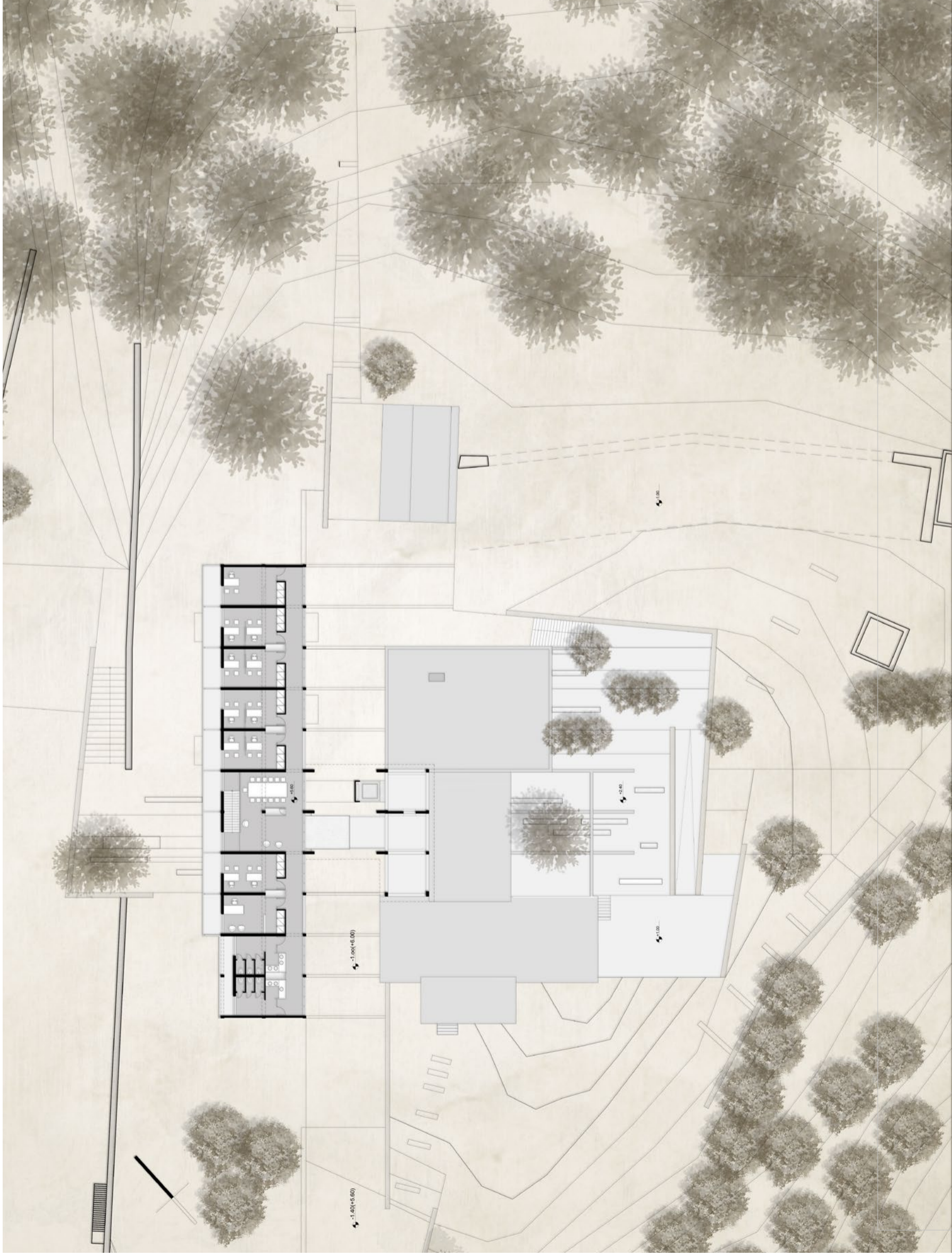

ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

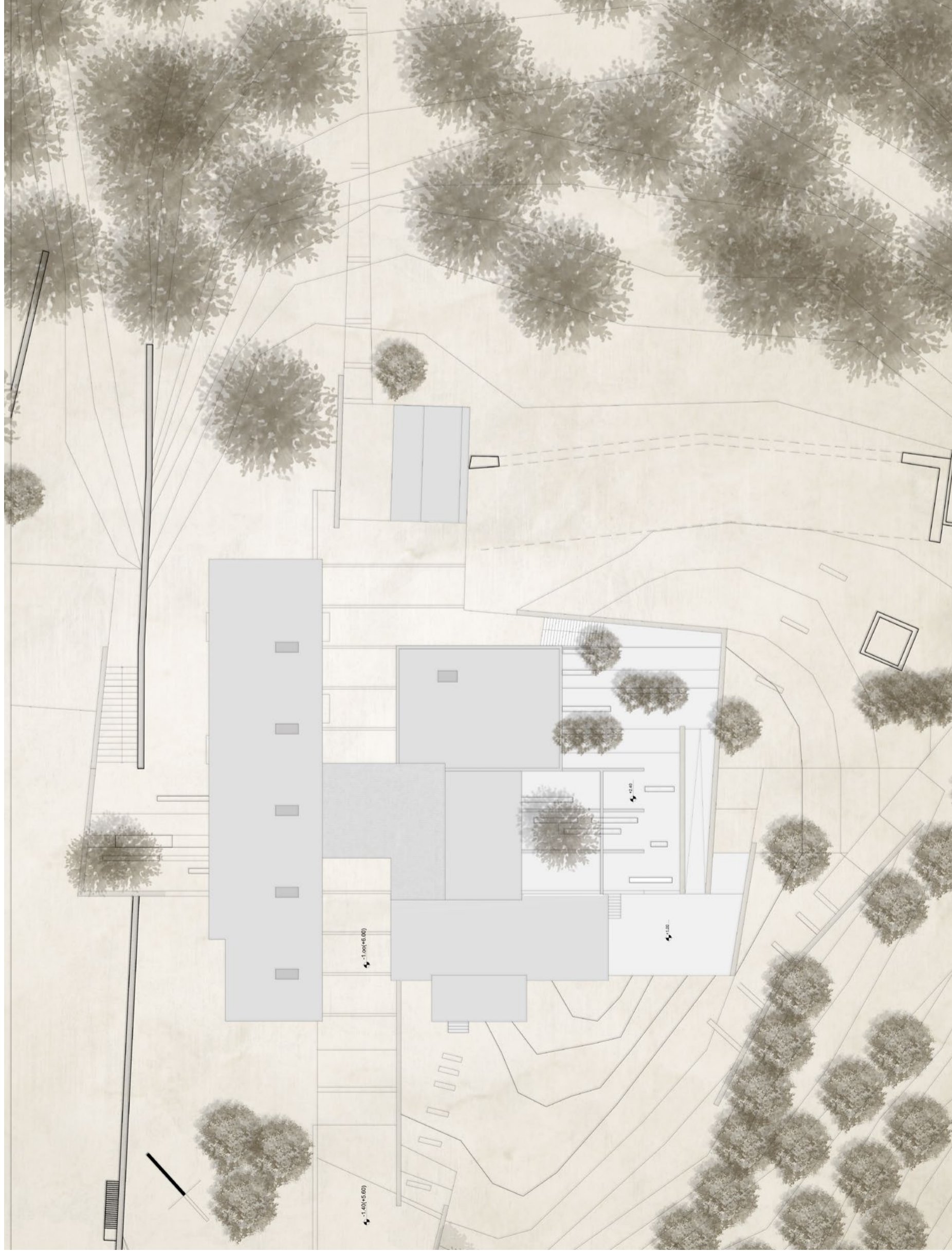

ΕΓΚΑΡΣΙΑ ΤΟΜΗ_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΚΑΤΟΨΗ Β' ΟΡΟΦΟΥ_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200 | ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΩΝ ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΠΡΟΤΑΣΗ

ΣΥΓΚΡΙΣΗ

